

**ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА**

на дисертацію

Кондратюка Дмитра Олександровича

**«Сучасні балети на музику українських композиторів як тексти
культури (на прикладі творчості “Київ Модерн-балету”»**

на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 034 Культурологія
у Київському національному університеті культури і мистецтв

Актуальність теми дослідження. Сьогодні набирає обертів суспільний запит на глибоке вивчення здобутків національного мистецтва, які забезпечують тяглість української традиції в глобальному культурному просторі. Сучасний український балетний театр постає не лише як форма мистецького самовираження, а й як потужний інструмент культурного спротиву «рашистській» агресії – він формує стійкі стратегії духовної опори, виражає ідеї гідності, незламності та національної ідентичності. Саме так сьогодні сприймають діяльність «Київ Модерн-балету», дослідження репертуару якого, особливо балетів на музику українських композиторів, крізь призму концепту «текст культури» є злободенним.

Актуальність дослідження визначається не лише браком цілісного культурологічного та мистецтвознавчого аналізу діяльності «Київ Модерн-балету» в сучасних умовах, а й необхідністю розробки наукової методології осмислення культурно-мистецьких явищ як активних чинників культуротворення, деколонізації, конструювання національного культурного коду та самоідентифікації українського народу.

Наукова новизна дисертації. у дисертації вперше проведено комплексне дослідження з виявлення особливостей сучасних балетів на музику українських композиторів у «Київ Модерн-балеті» як текстів культури; проаналізовано балети на музику українських композиторів у репертуарі крізь

призму концепту «текст культури»; введено до наукового обігу нові матеріали, що уточнюють та доповнюють панораму творчості «Київ Модерн-балету» як українського культурного феномена; уточнено поняття «текст культури» крізь призму балетного мистецтва; набули подальшого розвитку дослідження інтерпретаційного потенціалу балетної вистави як тексту культури та підходи до наукового осмислення балетних інтерпретацій музики українських композиторів на вітчизняній балетній сцені.

Автор позиціонує танцювальні твори як мистецькі явища, що є своєрідними «текстами культури», аналіз яких уможливорює «зчитування» історичної, соціокультурної, художньої та іншої інформації та виявлення їх значення у культурному континуумі.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання для подальших досліджень культурно-мистецьких процесів у сучасній Україні, зокрема, культурологічних аспектів розвитку хореографічної культури; герменевтичного аналізу явищ художньої культури, зокрема, хореографічної. Також результати дисертації можна використовувати в освітньому процесі для доповнення змісту освітніх компонент «Історія української культури», «Культурологія», «Історія хореографічного мистецтва», «Історія сучасної хореографії» тощо, при підготовці посібників, підручників для студентів закладів вищої освіти відповідного профілю.

Відповідність дисертації встановленим структурно-змістовим вимогам. Матеріали дисертації викладено логічно, послідовно, грамотно. Структура свідчить про оригінальність підходів до розкриття теми, виконання завдань та досягнення мети. У вступі чітко обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету й завдання, визначено об'єкт та предмет, окреслено методологію, представлено наукову новизну, практичну значущість результатів, висвітлено загальну структуру роботи.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатку.

У першому розділі «Теоретико-методологічне підґрунтя дослідження вистав на музику сучасних українських композиторів у репертуарі «Київ Модерн-балету» як текстів культури» проаналізовано літературу з теми та джерельну базу дослідження; визначено методологічні засади дослідження балетних творів як текстів культури.

У другому розділі «Балети як тексти культури: міждисциплінарні студії» охарактеризовано феномен тексту художнього твору крізь призму філософських, культурологічних, мистецтвознавчих концепцій; розкрито специфіку інтерпретації балетних творів в оптиці герменевтичного аналізу.

У третьому розділі «Вистави на музику українських композиторів у репертуарі «Київ Модерн-балету»: текстуальна оптика» проаналізовано балети на музику українських композиторів у репертуарі «Київ Модерн-балету» крізь призму концепту «текст культури» («Перехрестя», «Пори року», «Видіння Рози», «Вгору по річці», «Вій»); з'ясовано специфіку вистав на музику українських композиторів, створених у «Київ Модерн-балеті» після 24 лютого 2022 року, як текстів культури.

У висновках викладено основні результати дисертації, що відповідають завданням, засвідчують комплексність та завершеність проведеного дослідження.

Наукові публікації відповідають вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами). Автором опубліковано сім одноосібних наукових праць (дві у фахових наукових виданнях України категорії «Б», чотири – праці апробаційного характеру, дві – праці, що додатково висвітлюють зміст дисертації) та одна праця у співавторстві в періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Scopus,

Оволодіння методологією наукової діяльності. Здобувач вповні оволодів методологією наукового дослідження, застосувавши комплекс

загальних та спеціальних методів та підходів, що уможливило результативність дисертації.

Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація є самостійним науковим дослідженням, теоретичні положення та висновки дослідження належать автору дисертації. Дослідження проведено у відповідності до принципів академічної доброчесності.

Дискусійні положення, зауваження та побажання по дисертації. Попри загальне позитивне враження від дисертації, дозвольте поставити запитання, звернути увагу на деякі дискусійні положення, висловити побажання.

1. Упродовж багатьох років точиться суперечка щодо національної приналежності митців, відповідно і їх творів в умовах глобалізації та перманентної актуалізації проєктів мультикультуралізму. Поясніть, будь ласка, свою позицію щодо акцентування уваги у проблематиці дисертації саме на балетах «на музику українських композиторів».

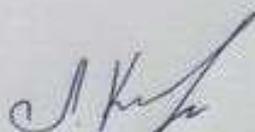
2. У дослідженні ви вдаєтеся до порівняння хореографічної та культурологічної термінології в семіотичному контексті, але доволі обмежено. Наскільки коректно, на Вашу думку, співвідносити поняття «хореографічний текст» та «текст культури»?

Висловлені зауваження не применшують наукової новизни, теоретичної та практичної значущості дисертації і внеску Дмитра Олександровича Кондратюка у розбудову культурологічної думки України.

Висновок. Дисертація Дмитра Олександровича Кондратюка «Сучасні балети на музику українських композиторів як тексти культури (на прикладі творчості “Київ Модерн-балету”))» є актуальним, самостійним, завершеним дослідженням, що відповідає спеціальності 034 «Культурологія» та вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи

про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами); «Вимогам до оформлення дисертації», затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами). Це дає підстави для присудження Дмитру Олександровичу Кондратюку ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія».

Кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри хореографії
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Катерина ЛУК'ЯНЕНКО

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
ВЛАСНИЙ ПІДПИС	ЗАСВІДЧУЮ
<i>Катерина Лук'яненко</i>	<i>Григорій Григорійович Лисовський</i>